

خطاهای شایع در بخش نتایج یک مقاله

Common Mistakes in Results Section of an Article

محسن رضائیان^۱
M. Rezaeian

بخش نتایج یک مقاله فرصتی فراهم می‌آورد که نویسنده یا نویسنده‌گان مقاله، تمامی یافته‌های مطالعه خود را از یافته‌های ساده تا یافته‌های پیچیده، با خوانندگان مقاله در میان بگذارند. در این بخش، نویسنده‌گان سعی می‌نمایند با بهره‌گیری از ابزارهای بصری مناسب نظیر جدول، تصویر و یا نقشه، همراه با توضیحات ضروری که در متن می‌آید، به شکلی قابل فهم، اهداف مطالعه خود را پوشش دهند [۱].

با این وجود، تمامی نویسنده‌گان در نگارش این بخش حیاتی از مقاله خود، از تبحر و مهارت لازم برخوردار نبوده و ممکن است نتوانند نتایج مطالعه را به شکل قابل قبولی به رشتہ تحریر در آورند. شواهد موجود نشان می‌دهند که معمولاً در نگارش این بخش خطاهایی توسط نویسنده‌گان رخ می‌دهد [۲]. هدف از نگارش این سخن سردبیری، پرداختن به خطاهای متداول در نگارش بخش نتایج مقاله به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- عدم توضیح کامل نتایج: یکی از خطاهای متداولی که در بخش نتایج یک مقاله رخ می‌دهد، آن است که نویسنده‌گان مقاله به تمامی نتایج مطالعه خود اشاره نکرده و یا بخشی از این نتایج را به طور ناقص و غیر قابل فهم ارائه نمایند. برای مثال، آن‌ها ممکن است نتایج مربوط به یکی از اهداف مطالعه خود را از قلم بیاندازند و یا از ابزارهای بصری نامناسبی استفاده کنند و یا این که دقت لازم در طراحی ابزار بصری مناسب را نداشته باشند. همچنین جداولی که جمع تعداد و درصد آن‌ها با یکدیگر همخوانی نداشته و معمولاً از مقدار واقعی کمتر هستند، یکی از خطاهای متداول در بخش نتایج مقالات می‌باشد.
- ۲- توضیح زائد یافته‌ها: یکی دیگر از خطاهای شایع در نگارش بخش نتایج مقاله، توضیح زائد و یا بیشتر از حد یافته‌ها می‌باشد. معمولاً در ارتکاب این خطا، نویسنده‌گان سعی می‌کنند برای توضیح نتایج خود از بیش از یک ابزار بصری بهره ببرند. برای مثال، آن‌ها ممکن است هم از جدول و هم از نمودار برای توضیح یک موضوع استفاده کنند. نمونه دیگری از این خطای متداول، وقتی رخ می‌دهد که نویسنده‌گان می‌کوشند تا تمام نتایج نمایش داده شده در یک جدول و یا نمودار را عیناً در متن مقاله تکرار نمایند. از همین رو، اجتناب از توضیح زائد یافته‌ها باید در سرلوحه کار نویسنده‌گان قرار گیرد.

۱- استاد گروه آموزشی پزشکی اجتماعی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان
تلفن: ۰۳۹۱-۵۲۳۴۰۰۳، دورنگار: ۰۳۹۱-۵۲۲۵۲۰۹، پست الکترونیکی: moeygmr2@yahoo.co.uk

- ۳- تفسیر یافته‌ها: یکی دیگر از خطاهای متدالوی آن است که نویسنده‌گان در بخش نتایج خود، علاوه بر ارائه نتایج، به تفسیر آن‌ها نیز مبادرت نمایند. تفسیر یافته‌ها مربوط به بخش‌های بعدی مقاله یعنی بحث و نتیجه‌گیری می‌باشد. بنابراین، هر گونه اقدام در جهت تفسیر یافته‌ها باید به بخش مربوط به خود منتقل گردد.
- ۴- تأکید بر روی بحث‌های تکنیکی به جای ارائه نتایج: گاهی اوقات ممکن است که نویسنده‌گان به جای ارائه نتایج خود بیشتر بر روی بحث‌های تکنیکی مربوط به آزمون‌های آماری مورد استفاده در مقاله خود تأکید نمایند. از آن جایی که بخش نتایج به چنین بحث‌هایی اختصاص ندارد، توصیه می‌شود که نویسنده‌گان، روش‌های آماری مورد استفاده خود را در بخش مواد و روش‌های مقاله توضیح داده و خوانندگان را به منابع اختصاصی تر ارجاع دهند.
- ۵- ارائه یافته‌های نوین در بخش بحث: یکی دیگر از خطاهای رایج در ارائه نتایج یافته‌های یک مقاله علمی آن است که نویسنده‌گان، تمامی یافته‌های خود را در بخش نتایج ارائه نکرده و قسمتی از آن را به بخش بحث موكول می‌نمایند. در ارتکاب این خطا، نویسنده‌گان ضمن آن که یافته‌های گزارش شده مطالعه خود را به بحث می‌گذارند، در قسمت‌هایی از بحث به ارائه یافته‌های جدیدی از مطالعه خود اشاره می‌کنند که قبلاً در بخش نتایج به آن‌ها اشاره ننموده بودند. از آن جایی که این عمل موجبات سردرگمی خوانندگان یک مقاله را فراهم می‌آورد، توصیه می‌شود که نویسنده‌گان به شدت از چنین رویکردی اجتناب نمایند.
- ۶- عدم همخوانی بین نتایج ارائه شده در بخش‌های مختلف مقاله: عدم همخوانی بین نتایج ارائه شده در متن مقاله با نتایج ارائه شده در خلاصه مقاله و یا عدم همخوانی بین نتایج ارائه شده در ابزارهای بصری با متن مقاله، یکی دیگر از انواع خطاهای شایعی می‌باشد که در ارائه یافته‌های یک مقاله رخ می‌دهد. به منظور پیشگیری از این خطای متدالوی، نویسنده‌گان باید با دقت هر چه تمامتر اعداد و ارقام ارائه شده در بخش‌های مختلف مقاله خود را مورد بررسی قرار داده و از همخوانی نتایج در بخش‌های مختلف مقاله اطمینان کافی حاصل نمایند.

References

- [1] Rezaeian M. Step by step article writing for health scientists. Arak: Nevisandeh Publications. 2010; pp: 77-89. [Farsi]
- [2] Johnson C. Submitting manuscripts to biomedical journals: common errors and helpful solution. *J Manipulative Physiological Therapeutics* 2009; 32(1): 1-12.